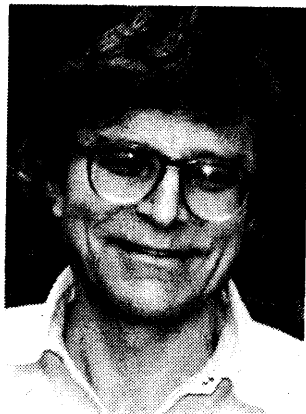


11. søndag  
efter  
Trinitatis



Af Kai Kjær-Hansen

# Lad det gælde for mig

Luk. 18,9-14

Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse: »To mænd gik op til templet for at bede. Den ene var en farisæer, den anden en tolder. Farisæeren stillede sig op og bad

således for sig selv: Gud, jeg takker dig, fordi jeg ikke er som andre mennesker, røvere, uretfærdige, ægteskabsbrydere, eller som tolderen dér. Jeg faster to gange om ugen, jeg giver tiende af hele min indtægt. Men tolderen stod afsides og ville ikke engang løfte sit blik

mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: Gud vær mig synde nådig! Jeg siger jer: Det var ham, der gik hjem som retfærdig, ikke den anden. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.«

I Det Nye Testamente findes der en række advarsler imod hykleri. Det samme findes i farisæernes skrifter. Derfor gør man farisæerne på Jesu tid uret, hvis man påstår, at alle farisæere var sådan som ham i Jesu lignelse om farisæeren og tolderen. Lignelsens farisæer er en karikatur. En karikatur har man af og til brug for, når man vil understrege en vigtig pointe. At lignelsen stadig har noget at sige os, hænger sammen med, at farisæisme i dens værste tænkelige form er blevet kristianiseret. Og når det er sagt, skal det tilføjes: også den fromme, der kæmper imod hykleri - hvad enten han fandtes i templet på Jesu tid eller findes i kirken i dag - har brug for den retfærdighed, som Jesus skænker. Og som lignelsen handler om.

Lignelsen udtrykker naturligvis ikke et alment gældende princip om, at de, der ikke er røvere, ikke er uretfærdige, ikke er ægteskabsbrydere, skal ydmyges og forkastes, mens alle »toldere« modsat skal ophøjes og frelses. Ny Testamente indeholder en række advarsler netop imod uretfærdighed og ægteskabs-

brud. Der var toldere, som på Jesu tid blev i deres uretfærdighed og synd. Og der var modsat farisæere, der tog imod den retfærdighed, Jesus skænkede.

Hvad nu, hvis lignelsens farisæer havde sagt: »Gud, du har lagt tingene til rette for mig, så jeg har kunnet leve et anstændigt liv; det takker jeg dig for. Men jeg kommer til dig, som jeg altid har gjort, og beder: Gud, vær mig syndet nådig!«? - Ja, så havde vi vel haft en lignelse om to vidt forskellige mænd, der begge gik hjem som retfærdige.

Nu gik kun den ene hjem som retfærdig, han, som søgte en nådig Gud.

I denne forbindelse er det måske passende at understrege, at lignelsens tolder, en jøde, kender begrebet »en nådig Gud«. Undertiden har vi i den kristne kirke afskåret forbindelsen til vor tros jødiske rødder, så vi - givetvis uden at ville det - bilder os selv ind, at nåde kun er noget der findes i Det Nye Testamente. Men nåde kendte den troende israelit i den såkaldte gamle pagt også noget til - og havde behov for.

Israels Gud, vor Herre Jesu Kristi fader, er fra evighed den nådige Gud.

Om begge mænd fortælles det, at de gik op i templet »for at bede«. Det kan enten betyde, at de gik hen til det hellige sted for at bede for sig selv, altså for at holde en privat andagt, eller også kan det betyde - og det er måske mere sandsynligt - at de gik op i templet for at deltage i »gudstjenesten« sammen med andre. På dansk mangler man undertiden det ord, som det engelske »worship« angiver. Forestiller man sig nu, som nogle fortolkere gør det, at de to mænd i lignelsen har overværet offerhandlingen i templet - to gange om dagen, om morgenen og hen på eftermiddagen, blev et lam slagtet, som dækkede Israels synd og åbnede vejen til Gud - bliver situationen klar. For andre kilder røber, at efter sonofferet og efter modtagelsen af den aronitiske velsignelse gav man sig til at bede for sig selv, mens der blev brændt røgelse.

Ofringen af lammet havde åbnet vejen til Gud. Ja, den troende israelit vidste, at grunden til, at han

kunne henvende sig til Gud i bøn og forelægge ham sine personlige behov, var, at sonofferet var bragt.

Er denne ramme for lignelsen nogenlunde korrekt tegnet, så er det ikke en generel bøn om Guds nåde, som tolderen fremkommer med, når han siger: »Gud, vær mig syndet nådig!« Tværtimod er det med reference til det netop bragte sonoffer, ordene lyder. Lad det gælde for mig!

Forstået på denne måde bliver lignelsen om farisæeren og tolderen en proklamation fra Jesu side om, at retfærdighed er en gave fra Gud, som Gud gør mulig gennem et sonende offer. Denne gave modtages af syndere, som stoler på Guds nåde og ikke på deres egen retfærdighed. Jesu sonende offer på Golgata siger lignelsen intet om. Det gør nu ikke noget. Den bibelske tanke om, at retfærdighed fås gennem soning, at der er nåde at finde hos en forsonet Gud, leder uvilkårligt den kristne læsers tanke hen på det fuldkomne offer, Jesus bragte. Og hjælper ham og hende til at indse, at Gud er nådig, fordi der er bragt et offer.